

Els pronoms febles		Singular	Plural
Primera persona		me m' em 'm	nos ens 'ns
Segona persona		te t' et 't	vos us
Tercera persona	masculí	lo l' el 'l	los els 'ls
	femení	la l'	les
	neutre	ho	
	datiu	li (hi)	los els 'ls
	reflexiu	se s' es 's	
Adverbials		ne n' en 'n	
		hi	

ORDRE DE COL·LOCACIÓ DELS PRONOMS

1r	2n	3r	4t.	5è	6è
3a reflexiva	2a persona	1a persona	3a persona	Adv	Adv
se	te, vos, us	me, nos, ens	li, els	el, la, els les, ho	en hi

SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL

CD complement directe		SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL	
Determinat	Si el CD és un nom propi o és determinat per un article , un demonstratiu o un possessiu	El, la, els, les ('l, 'ls, l', -lo, -los) Aquest... Meu, teu, seu...	Té tots els números. Els té tots. Lliura aquest llibre aviat. Lliura ls aviat.
Ideterminat	Si el CD no va determinat o va determinat per un numeral : un, tres, mig, un quart, el doble, el triple un quantitatiu : molt, poc, gaire, força, gens, més, menys, tant, bastant, massa, prou o un indefinit : tot, algun, un, cap, cadascun, altre, qualsevol, ambdós, sengles, tal, mateix	En ('n, -ne)	Vol una bicicleta. En vol una.
Neutre Oració subordinada	Si el CD té un caràcter neutre (pronoms això o allò o tota una oració que pot ser substituïda per això)	Ho	Ara està fent això . Ara ho està fent. Explica'm què et passa . Explica-m' ho .

primera o de segona persona	Si el complement directe CD és de primera o de segona persona	Me, te, nos, vos (em, et..., m', t'..., 'm, 't...)	El Joan sempre em renya. Penso que ens odia.
reflexiu o recíproc	Si el CD és reflexiu (és a dir, coincideix amb el subjecte) o recíproc	Es, -se, 's, s'.	No s'han reconegut a la fotografia.

CI Complement indirecte		
Singular	Li	Dona els documents a la funcionària . Dóna- li els documents.
Plural	Els ('ls, -los)	Explica l'operació a les infermeres . Els explica l'operació

Combinació pronominal: CI + CD

- LI + (EL, LA, ELS, LES) → CD + CI (HI) = L'HI
 ↑
 Davant aquests pronoms canviem LI LA HI
 per HI i invertim l'ordre dels pronoms. LES HI
 ELS HI
- LI + EN = LI'N o LI N' (verb començat amb vocal)
- LI + HO = LI HO
- ELS + (EL, LA, ELS, LES) = ELS EL
 ELS LA
 ELS ELS
 ELS LES
- ELS + EN = ELS EN
- ELS + HO = ELS HO

CRV Complement de règim verbal

introduït per la preposició de	En
altres casos	Hi

- No t'oblidis de tancar amb clau.
- No te **n'** oblidis.
- Està enamorat de tota la seva obra.
- N'**està enamorat.
- Ell sempre pensa en nosaltres.
- Ell sempre **hi** pensa.

CC Complement circumstancial

introduït per la preposició de	EN
altres casos	HI

- Vindran *de molt lluny*.
- En** vindran.
- Aquesta setmana vol anar *a Nova York*.
- Aquesta setmana **hi** vol anar.
- *A les cinc* et portaré el diari.
- T'**hi** portaré el diari.
- Treballa *amb molta paciència*.
- Hi** treballa.

Atr. Atribut

substantiu determinat	EL, LA, ELS, LES (l'/'ls, l',-lo,-los)	<ul style="list-style-type: none"> • És <i>la persona indicada</i>. <p>L' és.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aquesta dada sembla <i>important</i>. <p>Aquesta dada ho és.</p>
adjectiu	HO	<ul style="list-style-type: none"> • Sou <i>alumnes d'aquesta escola</i>. <p>Ho sou.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aquesta pel·lícula és <i>el que m'esperava</i>. <p>Aquesta pel·lícula ho és.</p>
substantiu indeterminat		
oració subordinada		

CP Complement predicatiu

sempre	HI
--------	-----------

- Porta les sabates *descordades*.
- Hi** porta les sabates.
- En Joan camina *content*.
- En Joan **hi** camina.

9. Pronoms febles

Els pronoms febles són elements constituïts per una síl·laba àtona que es pronuncien junt amb el verb al qual van adjuntats com si formessin una sola paraula.

Presentació dels pronoms febles a partir de la funció sintàctica que desenvolupen.

Els pronoms febles generalment substitueixen un element sintàctic de la frase per evitar de tornar a repetir aquest mateix element sintàctic en un context determinat. Així, doncs, són elements que

poden alternar en alguns casos amb els noms i que compleixen funcions **sintàctiques** i **discursives** equiparables a les dels noms ja que la funció sintàctica d'aquests és la mateixa que faria l'element substituït en el mateix context.

- Li[CI] han posat[V] una multa[CD] perquè no duia el casc[CD] posat [pred].

-Ja és estrany, perquè sempre l'hi duu. [l'= el casc, CD; hi= posat, pred]

Però hi ha pronoms febles que no fan cap funció sintàctica concreta, i no fan sinó donar un matís de significat al verb, a què van adjunts.

D'ençà de l'operació que no hi sent gaire bé. [Sentir ≠ sentir-hi]

Compte!

malgrat la concepció tradicional ("substituïts dels noms") la seva funció fonamental no és substituir noms sinó **substituir sintagmes**

Els licors dolços? Els odio

El pa amb tomàquet? L'odio

Els israelians i els palestins són violents. Els odio

(especialment **sintagmes nominals** però també **altres tipus de sintagmes**)

Diuen que en Carles és molt simpàtic però a mi no m'ho sembla

ho = "molt simpàtic" = SAdj

També pot substituir (referir a) **clàusules** ("oracions subordinades")

En Joan diu que l'assassí és el majordom. Jo no m'ho crec

ho = "que l'assassí és el majordom" = clàusula

Hi ha dos trets bàsics que defineixen els pronoms:

- 1- Són substituïts funcionals d'un sintagma o d'una clàusula
- 2- No tenen referència autònoma, és a dir, només poden ser interpretats a partir d'un context.

Hi ha dos tipus possibles de context, que determinen dos tipus possibles de pronoms:

2.1 El context extralingüístic → **pronoms díctics**

2.2 El context lingüístic → **pronoms fòrics**

El llibre, no el vaig comprar pas jo

el = el llibre = fòric

jo = la persona que parla = díctic

CARACTERÍSTIQUES

(a) Tipus de classe lèxica: els pronoms són una **classe tancada**

(b) Variabilitat morfològica:

La variabilitat morfològica dels pronoms és heterogènia. Hi ha pronoms:

1- **invariables**: en , hi , ho

2- **variables en gènere i nombre**: el (la , els , les)

3- **variables en persona**: jo (tu , ell)

4- **variables en cas**: jo (em)

(c) Variabilitat fonètica i sintàctica (relacionades)

Hi ha pronoms que tenen accent d'intensitat (**pronoms forts**: jo) i pronoms que no en tenen (**pronoms febles**: em)

Hi ha pronoms que **tenen una distribució sintàctica anàloga a la dels sintagmes** (els pronoms forts) i pronoms que tenen la seva distribució sintàctica limitada, ja que només poden actuar com a morfemes o **clítics verbals** (els pronoms febles)

(d) Variabilitat semàntica-pragmàtica

Com hem dit, els pronoms poden tenir referència lingüística (**fòrics**) extralingüística (**díctics**) i també **referència indefinida** (algú , quelcom...)

Ho he trobat interessant. Bon cap de setmana.

Compte!

1. **Davant del verb**: **Mai guió**, apostrofarem cap a la dreta.

Me'l dóna, Me n'he anat

2. **Darrere del verb**: **1r guió + pronom + guió + segon pronom + guió + tercer pronom...**

Els alumnes van demanar explicacions i jo vaig donar-los-en

Excepció: Si el verb acaba en vocal i el pronom és: et, ens, o els, s'apostrofarà.

Ajuda'ns-hi, Acosta'ls-els, emporta't

COMBINACIONS INCORRECTES *

Són agramaticals, sols se substituirà **un** dels dos elements.

***HO + EN** : Ha dut **de casa allò que li vam demanar**.

Ho ha dut **de casa**. N'ha dut **allò que li vam demanar**.

***HO + HI** : Deixa **això** a l'escudellar.

Deixa-**ho** a l'escudellar.

*EN + EN : Trau sis pots de la nevera.
En trau sis pots.

*HI + HI : A la discoteca balla com un ós.
Hi balla com un ós.

* LA + HO

* LI'LS

9.1 LA SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL.

[En aquesta lliçó es veu com les diferents funcions sintàctiques dins l'oració poden ser exercides per pronoms febles.]

9.1.1 EL SUBJECTE

El subjecte designa éssers, coses, fets, etc. dels quals es diu alguna cosa. El subjecte d'una oració designa la **persona** o **la cosa** a la qual s'atribueix el predicat, és a dir, l'acció expressada pel verb (El subjecte i el verb concorden en persona i nombre).. La funció del subjecte la fa el sintagma nominal (SN), ja que el nucli del subjecte és un nom o bé una paraula substantivada.

Recordem l'estructura del **SN**:

SN = (Det) + Nom + (CN): El riu Francolí.

(Det) = Determinant que pot o no aparèixer.

(CN) = Les paraules o grups de paraules que en una oració acompanyen al nom i n'expressen alguna qualitat fan la funció de CN. **Complement de Nom que pot o no aparèixer.**

Normalment aquesta funció la fan:

Un sintagma preposicional: El carrer de l'escola. Coques amb pinyons.

Una oració: Una cançó que m'agrada força. El carrer on vivíem abans. La dona que ven globus...

Un altre nom o sintagma nominal (en aquest cas es denomina aposició): El carrer Balmes

Un adjectiu o equivalent: El carrer estret, Plats metàl·lics.

Un mètode per esbrinar si una paraula fa de complement del nom, és eliminar de la frase el nom en qüestió, si deixa de tenir sentit és que complementa efectivament a aquell nom.

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO

1. Nom o paraula substantivada i/o precedida d'un determinant

Els pirates van arribar a l'illa - Nom o substantiu
El roig és el color que més m'agrada -Substantivació (adjectiu)
El sí ha guanyat per majoria -Substantivació (adverbi)

2. Pronom personal fort o tònic

Nosaltres anirem al parc -Pronom personal

3. Un determinant

Aquell ho sap tot -Demostratiu
Alguns no s'ho creuen -Indefinit
Dos són els causants de l'accident -Numeral

4. Una oració

Escoltar ensenya molt -Subordinada d'Infinitiu
Els que van a morir et saluden -Relativa substantiva

B) SUBSTITUCIO PRONOMINAL

Per un pronom en una certa mena d'oracions en què apareix darrere d'alguns verbs intransitius que solen indicar esdeveniment, existència, moviment, etc.

1. En tots casos

Adverbial	en	n'	n	- ne

Què ha arribat cap convidat? No, encara no **n'**ha arribat cap. "**de** convidat".
V S

Falten tres setmanes per al final de curs, o **en** falten quatre? "**de** setmanes".

Fa cinc anys que no ha vingut... o potser ja **en** fan sis. "**d'anys** que no ha vingut".

Com hem vist el subjecte pot ser substituït pel pronom feble **en**, però només en determinades circumstàncies.

En un **subjecte partitiu**, però el **quantificador** s'hi manté, el pronom feble és **EN**.

Avui només han entrat tres clients./ Avui només **n'**han entrat **tres**.

— Amb els verbs **ergatius**, que són verbs intransitius el subjecte dels quals s'assembla molt al complement directe. Aquest subjecte pot aparèixer sense determinant, i en aquest cas ha d'anar darrere el verb i no pot ser el·líptic:

Han **comparegut alguns**.

* Alguns han **comparegut**. [incorrecte]

* Han **comparegut**. [incorrecte]

N'han **comparegut**.

En oracions com aquestes, si volem anteposar el subjecte al verb, haurà d'anar precedit de la preposició **de** i haurà de ser representat també pel pronom **en**:

D'alguns, n'han **comparegut**.

La substitució pel pronom **en** només és possible quan el subjecte no du cap **determinant** o quan va determinat per un **numeral**, un **quantitatiu** o un **indefinit** (els anomenats quantificadors):

Arriben **avions**. N'arriben.

V S

Arriben **tres avions**. N'arriben **tres**.

V S

Arriben **pocs avions**. N'arriben **pocs**.

V S

Arriba **algun avió**. N'arriba **algun**.

V S

— En les construccions de **passiva reflexiva**, els subjectes poden tenir característiques molt semblants:

Se celebra una festa religiosa. **Se'n celebra una**.

V S

Es cremen molts boscos. **Se'n cremen molts**.

V S

9.1.2 COMPLEMENT DIRECTE

És un sintagma nominal que dóna significat complet al verb, quan aquest és transitiu.

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO.

1. Sintagma Nominal.

El tècnic arreglà **la llavadora**.

Els amics jugaren **un partit de futbol**.

Compraren **peres** al mercat.

Vol **dos llibres d'aventures**.

Agarraren **algunes llibretes**.

Estima **a nosaltres**.

2. Pronom:

Compraren **allò**. (Neutres: açò, això, allò).
(Tots els exemples de substitució pronominal).

3. Proposició (oració subordinada).

Creu **que vindrà demà**.

Vol saber **el que diuen els amics**.

Volia comprovar **si l'assistència era obligatòria**.

Preguntà **com estava el seu germà**.

Altres remarques del CD:

- És la part de l'oració en què recau directament l'acció que expressa el verb.

EX.: Tots els companys van menjar **pastís** per postres.

El pastís va ser menjat per tots per postres.(passiva)

- No porta cap preposició al davant.

EX.: Avui hem visitat **el teu cosí**. (Incorrecte: **al teu cosí**.)

El teu cosí ha estat visitat per nosaltres.(passiva)

En molts pocs casos el CD admet la preposició "a" *: a ell, a ella, a ells, a elles, a tots, a totes, a tothom, a ningú.

EX.: El pare estima **a tothom** igual.

Tothom és estimat igual pel pare.(passiva)

- El CD d'una oració pot ser una frase subordinada introduïda per la conjunció "que".

EX.: La Maria ha dit **que no vindria a classe**.

- Les frases que porten un CD s'anomenen "transitives".

- Sovint la pregunta **QUÈ/QUI + VERB?** ens ajuda a descobrir el CD.

EX.: En Josep **compra** llibres. **QUÈ + VERB?**

Què compra? Llibres (CD)

Tots **hem vist** la Maria. **QUI+VERB?**

Qui hem vist? La Maria (CD)

* Normalment, el CD va unit al verb **sense preposició**:

He conegut **els teus amics**, això afecta **els teus pares**, he ajudat **el veí**, Van matar **el president** del país, agafa **la teva filla**...

Ara bé hi ha casos excepcionals en què podem introduir el CD amb la preposició **a** són:

Quan és representat per un **pronom personal fort**: Mira'ns **a**

nosaltres, això t'afecta **a tu**, t'he acompanyat **a tu**...

O bé pels pronoms **tothom, tots**: Trobareu **a tothom** fora, això ens afecta **a tots**...

En cas d'**ambigüitat o confusió**: He vist l'Àngel, **al qual** acompanyava la Maria. *L'he vist abans **que la Maria**- l'he vist abans **que a la Maria**. No sé qui busca l'Anna- No sé qui busca **a l'Anna**...

Quan el **CD** està desplaçat a l'esquerra: **A la Maria**, l'afecta això. **Al Lluís**, l'encoratjo cada dia.

Quan el **CD** és un infinitiu i és **CD** de verbs de voluntat (acordar, aconsellar, esperar, oferir, procurar, prometre...), el **CD** es pot introduir amb la preposició de: M'agrada **de dir-ho**, Van acordat **de fer-ho**, Li vaig aconsellar **de venir**...

En oracions del tipus: L'escolta com **al seu pare**

Repàs amb més exemples:

A fi d'assegurar-nos que el complement és en efecte un **CD** i no un **complement indirecte (CI)**, podem usar dos recursos: d'una banda, la transformació a veu passiva; i, de l'altra, posar el complement *qüestionat* en femení singular i fer-ne la substitució pronominal. Si la transformació a veu passiva és possible i si el pronom que faríem servir és **la**, sens dubte ens trobem davant un **CD**.

He avisat **els obrers**/Els obrers han sigut avisats (**per mi**)

Vaig avisar **l'entrenadora** = **La** vaig avisar

Per contra, si la transformació a veu passiva no és possible i el pronom amb què faríem la substitució és **li**, el complement és un **CI**, que s'ha de construir precedit de les preposicions **a** o **per a**.

(6) Vaig demanar **als obrers una ajuda**

(6') ***Els obrers** van ser demanats una ajuda

(7) Vaig demanar **a l'entrenadora una ajuda** = **Li** vaig demanar **una ajuda** ***La** vaig demanar **una ajuda**

Tot i això, cal incidir en el fet que, en algunes ocasions, és possible anteposar la preposició **a** al sintagma nominal que fa de **CD** en els casos següents:

- Si és un pronom fort: **La** vaig veure, **a ella**
- Si volem evitar una ambigüitat: **Perseguia el gos al gat**
- Si és introduït per les partícules *tothom, tots, qui*, etc.: **Estimeu a tothom**

Si el complement directe (**CD**) és de **primera** o de **segona persona**, serà substituït pels pronoms **me, nos, te, vos**:

1a ps	em	m'	`m	- me
2a ps	et	t'	`t	- te
1a pp	ens	ens	`ns	- nos
2a pp	us	us	- vos	- vos

El professor sempre **em** mira.

Estic segur que **ens** estima.

Que **t'**he saludat avui?

No vull enganyar-**vos**.

Vol **a tu** Et vol

Va estimar a nosaltres **Ens** va estimar Va estimar-**nos**

En els altres casos:

1. Si el **CD** és un **nom propi** o és determinat per **un article, un demostratiu o un possessiu**, serà substituït pels pronoms **lo, la, los, les**:

3a ps masculí	el	l'	`l	- lo
3a ps femení	la	l' (la)	- la	- la
3a pp masculí	els	els	`ls	- los
3a pp femení	les	les	- les	- les

Envieu el paquet (article). Envieu-lo.

Mira l'Andreu (nom propi)! Mira'!!.

Tinc la solució (article). = La tinc.

Veig aquell poble (demostratiu). = El veig.

Dibuixaré aquesta fulla (demostratiu). La dibuixaré.

Compra els llibres (article). Els compra.

Compra la casa que vols (article). Compra-la.

Netejarem les seves habitacions (article). Les netejarem.

2. Si el **CD** és **reflexiu** (és a dir, coincideix amb el subjecte) o **recíproc**, serà representat pel pronom **se**, sense diferenciació de gènere ni de nombre:

3 pp (reflexiu)	es	s'	's	- se
-----------------	----	----	----	------

Es pentina.

No s'han reconegut a la fotografia.

S'odien mútuament.

3. Si el **CD** té un **caràcter neutre** (pronoms **això** o **allò** o **tota una oració** que pot ser substituïda per això), el substitut serà el pronom **ho**:

3a p neutre	ho	ho	- ho	- ho
-------------	----	----	------	------

Dibuixaré això. Ho dibuixaré.

Va dir que tenia mal de cap. Va dir-ho. / Ho va dir.(va dir això)

Jo et porto això. = Jo t'ho porto.

Sospitava que la notícia era falsa. = Ho sospitava.

Porta això a casa. Porta-ho a casa.

4. Si el **CD** **no va determinat** o va determinat per un numeral, un quantitatiu o un indefinit, serà substituït pel pronom **en** (el numeral, quantitatiu -tant, prou, bastant, massa- o indefinit no queden substituïts pel pronom):

Adverbial	en	n'	'n	- ne
-----------	----	----	----	------

Compraré pebres vermells. En compraré. **No va determinat**

Els amics jugaren un partit de futbol.
Compraren peres al mercat.
Vol dos llibres d'aventures.

Els amics en jugaren un.
En compraren al mercat
En vol dos

Agarraren algunes llibretes.

N'agarraren algunes

Tinc son. = En tinc. **No va determinat**

Comprava deu postals. = **En** comprava deu. numeral

N'Àngela ha dibuixat dues fulles. N'Àngela **n'**ha dibuixades dues. numeral

Avui hi ha hagut poc moviment. Avui **n'**hi ha hagut poc. quantitatiu

No tenia cap moneda. No **en** tenia cap. indefinit

Pere beu aigua fresca. Pere **en** beu. No va determinat

Atenció!: quan el **CD** ha estat substituït pel pronom **en** haurà d'anar precedit de la preposició **de**:

En compraré, de pebres (Compraré pebres).

De moviment, avui **n'**hi ha hagut poc (Avui hi ha hagut poc moviment).

5. Proposició.

3a p neutre	ho	ho	- ho	- ho
-------------	----	----	------	------

Creu que vindrà demà (això). **Ho** creu.

Vol saber el que diuen els amics (això). **Ho** vol saber. Vol saber-**ho**.

Volia comprovar si l'assistència era obligatòria (això).Volia comprovar-**ho**

Atenció!: quan el **CD** és un dels pronoms febles **lo, la, los, les, en**, i el verb és una forma composta amb el verb **haver**, és recomanable que el **participi** concordi en gènere i nombre amb el **CD**:

No **n'**hem feta, de confitura, enguany (Enguany no **hem fet** confitura).

9.1.3 EL COMPLEMENT INDIRECTE

El complement indirecte és un sintagma nominal introduït per la preposició "a" o "per a" que indica qui rep el benefici o dany de l'acció verbal. El **CI** a més de pressuposar "sempre" destinació aquesta **ha de referir "sempre" a un ser animat** és a dir, ha de respirar. Les frases que porten **CI** s'anomenen "intransitives".

La pregunta **A+QUI+VERB?** o **PER A+QUI+VERB?** ens ajuda a descobrir el **CI**.

La Maria regala flors **al seu amic**. **A qui** regala flors? Al seu amic **CI**

La mare dóna menjar **al nen**. **A qui** dóna menjar? Al nen = **CI**

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO.

1. Sintagma Nominal precedit per la preposició <a>.

El tècnic arreglà la llavadora a la veïna.

Regalà els llibres a nosaltres.

2. Pronom.

(Tots els exemples de substitució pronominal).

3. Proposició. (Relatives substantivades).

Regalà el ram de roses a la que estimava.

Repàs amb més exemples:

1. El **CI** de **primera** o de **segona persona** se substitueix, com el complement directe, amb els pronoms **me, te, nos, vos**:

1a ps	em	m'	`m	- me
2a ps	et	t'	`t	- te
1a pp	ens	ens	`ns	- nos
2a pp	us	us	- vos	- vos

M'ha regalat un disc(CD) d'Els Pets. (Me=A mi)

CI V CD CN

Volia regalar-nos (CI) un cirerer(CD).

Demà et (CI) tornaré el cotxe(CD).

Us (CI) ha agradat la pel·lícula(CD)?

2. El **CI** de **tercera persona reflexiu o recíproc** se substitueix, com el complement directe, amb el pronom **se**:

3a pp (reflexiu)	es	s'	`s	- se
------------------	----	----	----	------

Es renta la cara(CD) amb aigua i sabó.

S'envien missatges(CD) l'un a l'altre amb el telèfon mòbil.

3. En els altres casos, el **CI** de **tercera persona** se substitueix amb els pronoms **li** el CI singular, **els** el CI plural (Es a dir, amb distinció de nombre però no de gènere):

Sintagma Nominal o proposició en singular

Datiu singular	li	li	- li	- li
----------------	----	----	------	------

Sintagma Nominal o oració en plural

Datiu plural	els	els	'ls	- los
--------------	-----	-----	-----	-------

Regalaré el disc(CD) a l'Aina. **Li** regalaré el disc.

Diu mentides(CD) als seus pares. **Els** diu mentides

No vol telefonar(CD) a les amigues. No **les** vol telefonar.

Van donar les notes(CD) al pare. = **Li** van donar les notes.

Van donar les notes(CD) a la mare. = **Li** van donar les notes.

Portava flors per als malalts. = **Els** portava flors.

Portava flors per a les malaltes. = **Les** portava flors.

Els dediques massa temps, als coloms.

Atenció!: Quan el datiu (**CI**) de **tercera persona singular** es posa en contacte amb els acusatius **lo, la, los, les** (**CD**) pronominalitza **hi** en lloc de **li**, i es col·loca després d'aquells (**acusatiu + hi**) formant les combinacions l'hi, la hi, els hi, les hi:

Regalaré el llibre a l'Aina. **L'hi** regalaré. **Li'l** regalaré (li el regalaré)

Les durà al mestre. **Les hi** durà.

El dialecte València ha adoptat les formes diguem-ne lògiques **li** més acusatiu: **li+el= li'l=l'hi**; **li+la= li la=la hi**; **li+els= li'ls=els hi**; **li+les= li les=les hi**.

Jo dono aquest llibre al Pere. Jo **li'l** dono

S V CD CI

Jo dono la rosa a la Maria. Jo **li la** dono

S V CD CI

Jo dono els llibres a la escola. Jo **li'ls** dono

S V CD CI

Jo dono les roses a les mares. Jo **li les** dono

S V CD CI

ULL! El pronom **LI** i **ELS** substitueix el **CI** (datiu) si és animat, si no **HI**.

Els dediques massa temps, **als coloms (animat)**.
 Dedica-**hi** més temps, **a l'estudi(inanimat)**.

Combinació pronominal: CI + CD

- LI + (EL, LA, ELS, LES) → CD + CI (HI) = L'HI
 ↑
 Davant aquests pronoms canviem LI per HI i invertim l'ordre dels pronoms.
  - LA HI
  - LES HI
  - ELS HI
- LI + EN = LI'N o LI N' (verb començat amb vocal)
- LI + HO = LI HO
- ELS + (EL, LA, ELS, LES) = ELS EL
 ELS LA
 ELS ELS
 ELS LES
- ELS + EN = ELS EN
- ELS + HO = ELS HO

9.1.4 EL COMPLEMENT DE RÈGIM VERBAL

El complement de règim verbal és un sintagma nominal introduït per les preposicions **<a>**, **<de>**, **<en>**, exigida pel verb al qual donen sentint complet. No l'heu de confondre amb el complement directe.

Verbs que exigeixen la preposició "a":	Verbs que exigeixen la preposició "de":	Verbs que exigeixen la preposició "en"
accedir contribuir procedir acostumar-se arriscar-se exposar-se dedicar-se renunciar jugar	queixar-se parlar adonar-se recordar-se oblidar-se tractar	pensar vacil·lar delitar-se exercitar-se entossudir-se creure

EX.: En Joan s'ha oblidat **de fer els deures**. (CRV)

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO.

1. Sintagma Nominal precedit per les preposicions a, de, en.

Accedí al canvi de treball.

V   CRV

Es queixava del tracte rebut.

V pron.   CRV

Pensava en les conseqüències.

V   CRV

2. Pronom.

(Tots els exemples de substitució pronominal).

3. Proposició (canvi i caiguda de preposicions).

Accedí a canviar de feina.

Es queixava de ser tractat grosserament.

Pensava en afrontar les errades.

Accedí a que el canviaren de departament.

Es queixava de que el tracte no era l'apropiat.

Pensava en que les conseqüències serien lleus.

SUBSTITUCIO PRONOMINAL

1. Quan el **CRV** o **preposicional** va regit per la preposició **de**, se substitueix amb el pronom **en**:

Adverbial	en	n'	'n	- ne
-----------	-----------	-----------	-----------	-------------

Parlem d'art i d'artistes. Parlem-**ne**.

V   CRV

Cesc es burla de Lluís. Cesc se'**n** burla.

V   CRV

No m'he oblidat de vosaltres. No me **n'**he oblidat.

V   CRV

Parla de la pel·lícula. =**En** parla.

V   CRV

2. Quan va regit **per una altra preposició**, se substitueix amb el pronom **hi**:

Adverbial	hi	hi	- hi	- hi
-----------	-----------	-----------	-------------	-------------

Vols contribuir a estalviar aigua? Sí, **hi** vull contribuir.

Penses en l'oncle Miquel alguna vegada? No **hi** penso mai.

S'acostumarà al fred. = S'**hi** acostumarà.

Pensa en tu. = **Hi** pensa.

Renunciaré a l'herència. **Hi** renunciaré.

9.1.5 EL COMPLEMENT CIRCUMSTANCIAL

El complement circumstancial o sintagma adverbial modifica l'acció verbal expressant matisos i circumstàncies de lloc, temps, manera, quantitat, instrument, companyia, causa, condició, finalitat, conseqüència.

Poden ocupar qualsevol lloc dins la frase (a davant, al mig, a darrere...)

N'hi pot haver més d'un dins la mateixa frase.

EX.: Ahir l'Anna corria molt per la plaça.
CCT   CCQ   CCL

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO.

1. Un adverb, o locució adverbial.

El paquet arribà aviat. Fugí ràpidament. Estudien molt
CCT   CCT   CCQ

2. Un Sintagma Nominal.

Plogué aquella primavera.
CCT

3. Un Sintagma Preposicional.

Arribà a les nou. Ha trencat el vidre amb una pedra
CCT   CC Instrument

Corria a quatre potes. Aniré a Madrid amb en Josep
CCM   CCC

4. Una proposició.

El xiquet arribà quan es féu de nit.
CCT

Corria com li digué el seu preparador físic.
CCM

5. Un pronom.

SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL

1. Quan el **CC** és de **lloc** i va regit per la preposició **de**, se substitueix amb el pronom **en**, de fet només els CCL que indiquen origen reclamen **EN**.

Adverbial	en	n´	`n	- ne
-----------	-----------	-----------	-----------	-------------

Tornava **de casa seva(CCLL)** tranquil·lament. **En** tornava tranquil·lament.

La Mercè ve **de l'escola(CCLL)**. = La Mercè **en** ve.

Tragué les claus **del calaix**. **En** tragué les claus.

Baixava **del cim**. **En** baixava.

La majoria de **CC** se substitueixen pel pronom **HI**. En els casos en els quals el **CC** van introduïts per qualsevol preposició que no sigui "de". O que no portin preposició se substitueix amb el pronom **hi**:

Adverbial	hi	hi	- hi	- hi
-----------	-----------	-----------	-------------	-------------

Aniré **a París(CCLL)**. **Hi** aniré.

Ha contestat **d'una manera molt agressiva(CCM)**. **Hi** ha contestat.

Mai no riu **així(CCM)**. Mai no **hi** riu.

Ell no entrarà **en(dintre) aquest local(CCLL)**. Ell no **hi** entrarà.

Vaig rompre la closca **amb una pedra(CCM)**. **Hi** vaig rompre la closca.

Sempre és **darrera el taulell(CCLL)**. Sempre **hi** és.

Has d'anar **a Girona(CCLL)**. = **Hi** has d'anar.

Camina **lentament(CCM)**. = **Hi** camina.

El paquet arribà **prompte**. El paquet **hi** arribà.

Fugí **apressuradament**. **Hi** fugí.

Plogué **aquell hivern**. **Hi** ploqué.

Arribà **a les nou**. **Hi** arribà.

El xiquet arribà **quan es va fe fosc**. El xiquet **hi** arribà.

Corria **com li va dir el seu entrenador**. **Hi** corria.

Anava a Barcelona. **Hi** anava.

Anirem al Cabanyal(CCLL) enjorn i **hi** tornàrem a poqueta nit.

3. Hi ha **CC** que no poden ser substituïts per pronoms febles:

He vist en Jordi avui mateix(CCT).

Quan era jove treballava de sol a sol(CCT).

9.1.6 L'ATRIBUT

L'atribut és l'element de la frase que sempre depèn dels verbs copulatius **ser, estar, semblar i parèixer**.

Sempre fan de C.At. els **noms** o els **adjectius**.

EX.: La porta és verda.

Aquest pa sembla una pedra.

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO

1. Sintagma Nominal (Determinat o indeterminat)

Joan és el metge de la pell

Joan és metge

2. Adjectiu o Sintagma adjectival.

El cotxe és roig

El cafè és de Colòmbia

Àngel si que és competent

3. Adverbi.

El xalet està molt lluny

4. Proposició.

La casa és la que vam veure a la revista

5. Pronom. (Tots els exemples de substitució pronominal).

Joan **l'**és.

Els bombers **ho** pareixen.

SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL

L'**atribut** dels verbs **ser, semblar i parèixer** es pot substituir amb el pronom **ho** quan és neutre (això, allò, oració , adjectiu) o indeterminat:

3a p neutre	ho	ho	- ho	- ho
-------------	----	----	------	------

És rossa(adj) , la Marta? Sí, **ho** és.

Pareixen coloms (indeterminat), però no **ho** són.

És això el que busques? Sí, **ho** és.

També és periodista(indeterminat)? No, no **ho** és.

Ets feliç de veritat o només **ho** sembles?

Aquell noi és advocat(indeterminat). = Aquell noi **ho** és.

Si l'**atribut** del verb **ser** és un sintagma nominal determinat (precedit per un article determinat, un demostratiu o un possessiu), sembla recomanable substituir-lo amb els pronoms **lo, la, los, les**:

3a ps masculí	el	l'	`l	- lo
3a ps femení	la	l' (la)	- la	- la
3a pp masculí	els	els	`ls	- los
3 pp femení	les	les	- les	- les

És el teu germà? No, no l'és (**Ull!** és incorrecte: No, no ho és.).

És la teva filla? Sí, l'és.

És el teu pare? Sí, l'és.

Aquell és el meu metge. Aquell l'és.

Són aquest els teus germans? Sí **els** són (**Compte!** és incorrecte: Sí **ho** són).

Aquelles noies són les meves amigues. Aquelles noies **les** són.

Aquella no és la teua cosina. Aquella no l'és.

2. Recordar també que l'**atribut** del verb **estar** es pot substituir amb el pronom **ho** o amb el pronom **hi**:

Abans estava content però ara ja no **ho** estic.

Abans estava content però ara ja no **hi** estic.

3. Els altres **atributs**, si els hi considerem, s'han de substituir amb el pronom **hi**:

En Gori ha tornat **vermell**.

En Gori **hi** ha tornat.

EN substitueix l'**atribut** indeterminat quan el volem remarcar(enfàtic). Cal repetir l'atribut introduït per "de" i separat per una coma.

Adverbial	en	n'	`n	- ne
-----------	-----------	-----------	-----------	-------------

Que **n'és** de ruc, el Miquel!

Que **n'és** de simpàtica, la Neus!

Artur és **molt** competent. Sí que **n'és** de competent (amb matís d'intensitat o partitiu)

Què és **un pare**? Sí, **n'és** un

Que és **advocat** aquell noi? = Sí que **n'és**, d'advocat.

iNomés si se'n vol subratllar el sentit partitiu es pot substituir pel pronom EN; si no, pel pronom HO!

Si **n'és**, d'avorrida, aquesta pel·lícula!
però: Sempre **ho** estic, d'enfeinada.

9.1.7 EL COMPLEMENT PREDICATIU

El complement predicatiu és aquell constituent sintàctic que respecte del verb és una mena de CC de mode (obligatori o optatiu) i respecte del **S** o del **CD**, una mena d'atribut. Per tant el **predicatiu** exerceix sempre una doble funció: una de complement verbal de manera i una altra d'atributiva referida al subjecte o al complement directe.

S'assembla molt al complement atributiu perquè indica una qualitat referida a un nom, però acompanya verbs predicatius. Respon a la pregunta **Com?**

- Sempre és un CN, o sigui un adjectiu (que concorda amb el nom que acompanya) o un sintagma adjectival, o un participi en funció adjectiva, o un SPrep (CN).
- El CPred mai és un adverbi ni un sintagma adverbial.

Considero l'Eva **bonica** (CPO de CD obligatori)

En Pau s'ha tornat **boig**/En Joan es mantenia **tranquil** tota l'estona. (CP de subjecte obligatori)

—**Com** es mantenia, en Joan?

—**Tranquil**.

—**Tranquil** indica, doncs, una manera de mantenir-se (podia haver-se mantingut *dret, ajagut, atent...*) És un adjectiu relacionat **amb el verb** *mantenir-se*.

—Qui es mantenia **tranquil**?

—En Joan

—**Tranquil** és un adjectiu relacionat **amb el nom**, *Joan*; indica una característica seva, a més d'indicar una forma de mantenir-se en una situació.

Joan és un nom que fa de subjecte de l'oració.

Tranquil és un complement **predicatiu**, ja que es relaciona amb el verb (*mantenir-se*) i amb el subjecte (*Joan*).

Tornen de la feina **cansats** (CPO de **S** optatiu)

Hem vist la mare **adormida**/El nen portava les sabates **brutes**. (CP de **CD** optatiu)

—**Com** portava les sabates, el nen?

—**Brutes**

—**Brutes** és un adjectiu que indica una manera de portar les sabates (podia portar-les netes, descolorides, trencades...). És un adjectiu relacionat **amb el verb** portar.

—**Com** eren (o estaven) les sabates del nen?

—**Brutes**

—**Brutes** és també una característica de les sabates, a més d'una manera de portar-les. És un adjectiu relacionat **amb el nom**.

Sabates és un nom que fa de complement directe de l'oració.

Brutes és un complement **predicatiu**, ja que es relaciona amb el complement directe (sabates) i amb el verb (portar).

Molts complements predicatius són adjectius o participis. També poden estar formats per sintagmes preposicionals: El van tractar **de traïdor**. Em prenen **per turista**.

Ella **caminava tranquil·la**. (**tranquil·la** completa el verb **caminava** i, alhora, el subjecte **ella**, amb el qual concorden en gènere i nombre).
Trobo l'arròs salat (**salat** completa el verb **trobo** i, alhora el CD **arròs**, amb el qual concorda)

L'acusat es va posar nerviós. (**Acusat**→**nerviós**, **posar**→**nerviós**: subjecte i verb)

S   V   CPO
Vaig trobar l'ambient enrarit. (**Trobar**→**enrarit**, **ambient**→**enrarit**: verb i complement directe)   CD   CPO

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIÓ.

1. SN

Considerava aquell amic seu **un pobre home**/ El consideren **un gran home**

2. Participi, sintagma adjectival o adjectiu

Es manté apartat de la vida pública/Hem quedat **bocabadats** (participi) /
 Em vaig quedar **mut** (adjectiu)/En Carles s'ha tornat **antipàtic** (adjectiu)/Duia les sabates **brutes de fang**(SAdj).
 CPO

3. Preposició (per/de/com a)+(SN):

L'han pres **per espia** / La tractem **de reina** / El vol **com a soci**

4. (preposició) + oració subordinada substantiva:

M'han pres **pel que no sóc**

En Xavi avui porta la camisa **lila**: lila és el complement de nom de camisa

En Xavi avui porta la camisa **descuradament**: descuradament és el complement circumstancial de manera del verb.semi atributius: quedar-se, tornar-se, sentir-se, posar-se, seguir, resultar, anar, etc., i els predicatius: arribar, fer, trobar, considerar, nomenar, etc.

Podem distingir diferents tipus de verbs quasi copulatius:

1. Verbs amb trets modals: *nomenar, considerar*. *Nomenaran l'alcalde **president de l'assemblea**, El professor considerà el treball **boníssim***

2. Verbs amb trets aspectuals:

a) Amb sentit resultatiu i duratiu: *quedar-se, restar, romandre... En Jaume s'ha quedat **dret** al passadís. El gos romania **quiet** al costat de l'amo*

b) Amb sentit continuatiu: *continuar, seguir, mantenir-se, conservar-se.*

c) De canvi d'estat: *fer-se, tornar-se, esdevenir, resultar, posar-se. El vi s'ha tornat **agre**, Aquest xicot es fa **gran**. Això resulta **perillós***

3. Altres verbs que poden funcionar com a semiatributius:

- a) Verbs de percepció: *trobar-se, sentir-se. Avui em trobo **lletja** . Trobo l'Anna **estranya***
- b) Verbs d'aparença: *mostrar-se, presentar-se, revelar-se. La situació es presenta **complicada**. La pilota va aparèixer **desinflada***
- c) Verbs de moviment: *anar, sortir, eixir, venir, caure, arribar. El mecànic sempre va **brut** Els jerséis arribaran **rebregats** a la botiga.*

B) SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL.

El complement predicatiu es pot substituir la majoria de vegades amb el pronom **hi**:

Adverbial	hi	hi	- hi	- hi
-----------	-----------	-----------	-------------	-------------

L'acusat es va posar **nervios**. L'acusat s'**hi** va posar.

Ha entrat a l'hospital **ben tranquil**. **Hi** ha entrat a l'hospital.

Els veïns llogaren la casa **moblada**. Els veïns **hi** llogaren la casa.

Et sents **estafada**? No, no m'**hi** sento.

Excepcions! Els verbs **fer-se, dir-se, anomenar i elegir** reclamen, però, el pronom **en**.

Adverbial	en	n'	'n	- ne
-----------	-----------	-----------	-----------	-------------

*Han elegit la Núria **delegada**. **N'**han elegit la Nuria*

*Aquest arbre **s'ha fet molt gros**, oi? Se **n'**ha fet força.*

***Es** diu **Oleguer**, aquest noi? Sí. Son pare també se'**n** deia.*

*Durant la conferència **van anomenar** repetides vegades Albert Einstein.*

Si volem emfatitzar el que expressa el predicatiu, el substituïm per **en** i repetim el complement, precedit de la preposició **de** i separat per una **coma** de la resta de la frase:

En Joan **en** va molt, **de brut** / S'ha fet **ric**. Se **n'**ha fet, **de ric**

9.1.8 EL COMPLEMENT DEL NOM (CN) I EL COMPLEMENT DE L'ADJECTIU (CADJ)

El complement de nom és un dels components del sintagma nominal. El complement de nom introduït per la preposició **de**, indica pertinença, especificació, etc. del nom que acompanya

Aquests complements tan sols es pot substituir el segon cas, sintagmes preposicionals introduïts per la preposició **de** i en tots els casos la substitució és **en**.

Adverbial	en	n'	'n	- ne
-----------	-----------	-----------	-----------	-------------

Sí que he anat a **Girona**, però no **en** conec la catedral. (**de girona**)
He visitat la zona interior **de València**. **N'**he visitat la zona interior.
No sé l'explicació **d'allò que va passar**. No **en** sé l'explicació.

Cercava **el significat de l'existència** [CN]. **En** cercava el significat.

No tinc **ganes d'anar al cinema** [CN]. No **en** tinc ganes.

La casa era plena **de flors** [CADJ]. La casa **n'**era plena.

[Els complements del nom i de l'adjectiu que admeten substitució pronominal són generalment complements del nucli d'un complement directe, d'un atribut o d'un complement predicatiu.]

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO

1. Sintagma Adjectival (SA)

Els cosins **anglesos**

Els xics més **alts**

2. Sintagma preposicional (S Prep)

Els alumnes **d'anglès**

El café **sense cafeïna**

3. Un sintagma nominal en aposició

El riu **Túria**

4. Una proposició de relatiu

La casa **que es va cremar** era de fusta

La casa **cremada per l'incendi** pertanyia a la meua família

PRONOMS QUE NO FAN LA FUNCIO DE SUBSTITUTS

I) S'anomenen **verbs pronominals** aquells que es conjuguen amb un pronom feble que coincideix amb la persona del subjecte i que no fa la funció de complement:

jo **em** cansava

tu **et** cansaves

ell **es** cansava

nosaltres **ens** cansàvem

vosaltres **us** cansàveu

ells **es** cansaven

Atenció!: aquestes construccions no s'han de confondre amb les reflexives, en les quals el pronom sí que fa una funció sintàctica:

Jo **em** [CD] rentava. En Tomàs **es** [CI] renta la cara.

Verbs que només s'usen com a pronominals:

abstenir-se, acarnissar-se, adir-se, adonar-se, captenir-se, cruspír-se, empassar-se, empatollar-se, entossudir-se, penedir-se, rebel·lar-se...

Verbs que poden usar-se com a pronominals:

creure('s), equivocar(-se), estar(-se), evaporar(-se), fondre('s), morir(-se), oblidar(-se), pensar(-se), recordar(-se), riure('s)...

Exemple: La neu **es** fon. (El sol fon la neu.)

Verbs que es conjuguen o poden conjuguar-se amb dos pronoms:

anar(-se'n), sortir(-se'n), tornar(se'n)...

Jo me'n vaig. (Vaig a escola.)

No se n'ha sortit. (No surtis d'aquí.)

Torna-te'n a casa. (Quan tornes?)

Verbs que es conjuguen o poden conjuguar-se amb el pronom hi:

haver-**hi**, veure(-**hi**), sentir(-**hi**)...

Cada any **hi** ha més cotxes.

En aquell moment no **hi** veia ni **hi** sentia. (No veia la carretera ni sentia els meus crits.)

II) En les construccions de **passiva reflexiva** i en algunes construccions **impersonals** el pronom **se** tampoc no funciona com a substitut:

S'han dit moltes mentides.

En aquell barri **es** vivia molt bé.